

tako rodno novo v cepljeno gorico, da bolje in lepše ne treba biti. (Zdaj je ta mož vinogradnik prve vrste.) Bog mu blagoslovi njegovo delo, saj je potreben.

Ko se je začelo pred par leti gnojiti z umetnimi gnojili, so tudi tukaj stropkopitneži potaknili svoj jezik vmes, rekoč, da je to sleparija, norija, ciganija, umeten gnoj je za vraga i. t. d. Dandanes me pa povprašuje od blizu in daleč, kako je ravnati z umetnim gnojem, koliko ga je vzeti in kdaj bi gnojili. Vidimo torej, da se naši kmetovalci le tedaj poprimajo novega, ako jih sila k temu prisili. Samo malo gospodarjev imamo, ki bi delali tudi z glavo ne samo z rokami, kakor naši pradedje. Svet gre naprej in kdor ne gre z njim, ta je zgubljen. Najbolj jasno se nam to pokaže pri vinogradih in pri sadjereji. Koliko gospodarjev toži sedaj: »O ko bi začel pred 8-10 leti saditi! Sedaj bi bil na konjule!« Dragi moji! Ravno tako bodo tožili tudi tisti, ki ne skrbijo zadosti za svoje travnike, kateri služijo najbolj v korist in blagostanje naših kmetovalcev.

Naši malovredni travniki se morajo v prvi vrsti izboljšati. Kdor dober travnik ima — on velja; kajti živinorej je prvi in najvažnejši pogoj kmetijstva. Žalibog da ima zboljšanje travnikov med nami še malo prijateljev. Tudi v tej zadevi se govori še vedno tako neumno, kakor nekdaj pri škropljenju in novih nasadih. Zopet hočem podati dokaz. Pred dvema letoma sem opozoril nekega kmeta, naj si zboljša eden travnik. Ali kričal je nad menoj, kakor da bi bil jaz gjuh, rekoč, da so vsa ta nova dela za nič. — Ho ho stric Migec le počasi, dogovorimo se. — Naposled pa se da vendar pogovoriti in lansko leto si je prenovil jeden travnik, na katerem je rastle za en voz slabe, malovredne, kisle mrve. Sedaj po zboljšanju travnika pa je imel v tej hudi suši tri voze prav lepe, tečne krme. Ko je zoral star travnik in je imel zemljo pripravljeno, si je naročil travno seme od c. k. kmetijske družbe v Gradcu. Letos je že prenovil drugi travnik in zadnjič mi je pravil, da ne neha prej dokler si ne prenovi vseh travnikov. Vredno je, da bi ga posnemali tudi drugi kmetovalci. Tudi gosp. Alojz Križanič v Trgovišču pri Veliki nedelji Vam daje lepi zgled pri napravi novih travnikov. Ta mož ni kapitalist, ampak ima samo glavo na pravem mestu in pridine roke.

Moj spis ima dosedaj samo namen, da bi opozoril cenjene tovarise kmetovalce na zboljšanje travnikov. Pri prvi priloznosti pišem natančneje o tej stroki.

V Vičancih, tega 28. junija 1908.

Upliv petelina na njegovo potomstvo. Zal petelin, ki se spari s slabo kokošjo, zaplodi lepše potomce, kakor dobra kokoš s slabim petelinom. Kar se tiče spela potomstva, uči skušnja da star petelin, ki ima samo 3-4 mlade kokoši, postane v prvi dobi svoje funkcije oca več petelinčkov nego kokošij. Stari petelini pa sploh pri mladih kokoših veliko večino kokošij. Čm manj kokošij ima petelin in čm krepkejši je rod, tem več petelinčkov se sme pričakovati.

Sveže seno škoduje zajcem (kuncem). Sveže seno, ki smo ga ravnokar pripeljali iz travnika doma, škoduje ne le zgolj konjem in govedu, marveč tudi kuncem. Ti, ga sicer kaj radi hrustajo, vendar je to za nje jako neprimerna krma. Opazilo se je, da so kunoci po obilnem zavžitju svežega senu vzboleli, da, nekateri izmed njih so celo poginili. Seno ima v sebi, celo takrat, ko je že dobro posušeno, še zdatno množico vode, katera še le po daljšem ležanju senu na škodljivo (gumnu) popolnoma izhlapi. To izparjenje vode na gumnu, ki se navadno potenje imenuje, traja po 4 do 8 tednov. S tem potenjem zgubi seno ne le zdatni del svoje vlage, marveč tudi one le nekoliko prevelike vonjave, ki je navadna pri svežem senu. Ko je to kvašenje na senu že gotovo, smemo ga pokladati brez strahu domačim živalim in torej tudi kuncem.

Sredstvo zoper mrčes. Margarín — umetno maslo iz živalske maščobe — je baje kaj izvrstno sredstvo zoper mrčes ter ima to ugodnost pred drugimi sredstvi, da ne drhti. Z margarínom se natre preprosto koža živali, zlasti na prsih, tilniku na zadoci in križu.

Ali se sme krmiti živinice s plevami snetijske pšenice? To vprašanje je rešil praktično dr. Pasch v Draždaneh na temelju svojih številnih skušenj s krmivjo snetijske krme. Dr. Pasch si je izbral za poskušnjo živali razne starosti in spola ter je dajal živalim snetijsko krmo bodisi suho ali poparjeno, samo ali zmešano z drugo krmo ter je došel do sledečih posledic: 1. Konji, krave, ovce, koze, prasici zamorejo uživati dalje časa vedno množico strupa, ki se skriva v snetijski pšenici, ne da bi pri tem posebno trpelo njih zdravje. 2. Za to pa se lahko prijeti, da se vrbacem in kokošim po daljšem zavziranju snetijske zrnja vnemajo čreva, radi česar nikakor ne kaže krmiti perutnino s snetijsko pšenico. 3. Toplota krvi, s kakoršno se odlikuje domača žival, zabranjuje, da tros pšenice sneti v notranjščini živalskega telesa ne

more poginjati kali. Pri posledicah teh praktičnih skušenj je tudi prišlo na beli dan, da le samo 10% trasa je bilo sposobno za kalitev in da s krmivjo snetijske pšenice del nepoškodovanih, za kalitev primernih trasov preide v gnoj in se od tod prenese na polje, a od tod zopet na rastline.

Cikoriji je že odzvonilo. Slava cikorije, kot rastline, ki se prilega za krmo in za strd. se je kot vodni mehurček kmalu raztopila. Poljedelci so le prezgodaj spoznali, da cikorija (*Phacelia tanacetifolia*) s svojimi golimi stebli in srščim perjem nikakor ne tekne govedu, katera jo prezira in da torej nikakor ne more biti ni govora o bogati molži, ki bi imela slediti po njej. Tudi čebelar se je dandanašnji že več ali manj spametoval, zakaj nabor strdi je različen, kakor to nanese lega in vrsta zemlje. Največ strdi prinaša cikorija zelo nizka ter nima kot rastlina za krmitev niske cene. V debeli zemlji doseže višino od 60—80 cm. ter nima veliko strdi in pri najslabšem vetru se pripogne k tlu ter se več ne vspne po koncu. Ne le zgolj krave in koze, marveč tudi čebele se nekako ogibljejo srščih perja cikorije. Tako n. pr. je gomazelo na nekem cikorijo za obejanem polju na Nemškem na tisoče čebel, katere niso mogle leteti; po preiskavi pa je prišlo na beli dan, da so bile perutnice čebel od ostre rastline razdrapane in njih telesce pokrito s špicami. Vrtnar Kratzfeld v Gaardenu pri Kielu (H. Hlstein) je videl na svojem cikorijo obejanem polju večjo množico čebel, ki so nekako pijane kolovratile okrog ter je prišel do prepričanja, da je močna vonjava cikorijne cvetu omamila čebele tako, da se iz te pijanosti niso več sprehodile. Nikakor se torej ni čuditi, da navdušenost, ki se je razvnela za to rastlino, se ohladi kmalu popolnoma.

Perilo se pri kuhanju ne spari, ako položimo na dno lonca velik porcelanast pladnik. Pri obračanju perila ki se mora zmerom kohati polagoma, moramo biti previdni, da pladnika raz svojega mesta ne odstranimo.

Somišljeniki!

Kdor se strinja z našim delom, kdor razume in ceni našo nalogo, kdor ni naprednjak le na jeziku temveč tudi v dejanju, ta mora biti član našega

tiskovnega društva

(Pressverein).

Vsak član tega društva ima posoditi društvu 10 deset kron, ki se vrnejo in ki se tudi obrestujejo. Ta denar torej ni izgubljen, temveč se vrne na zahtevo z 4% obresti. Vsakdo ima lahko več deležev po 10 K, vsakdo pa vplača taki delež tudi lahko po obrokih (ratah).

Društvo ima namen, zagotoviti gospodarski, denarni temelj „Stajerca“, povečati list čimbolj, da zamore odgovarjati vsem zahtevam čitateljev, izdajati vsako leto „Stajerčev koledar“, ki bo nudil več koristnega in zabavnega čitiva kakor vsi drugi koledarji, — sploh ima naše tiskovno društvo namen, delati za izobrazbo, poduk, gospodarsko zboljšanje, delati za osvoboditev ljudstva od zatiranja in bede. Vsakdo bodi član, kajti izobrazba edino nas dovede do boljše bodočnosti.

Na delo!

Vodstvo tiskovnega društva „Stajerca“ v Ptuj.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Vsak naprednjak, vsak kmet, delavec in obrtnik, ki se ne da hujskati od političnih farjev in prvaških dohtarjev, ki hoče boljše gospodarsko bodočnost, ki sovraži laž in ljubi resnico, — mora biti naročnik edinega neodvisnega in brezobzirnega lista „Stajerca“. Pa tudi na tiskovno društvo ni pozabiti!

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Loterijske številke.

Gradec, dne 27. junija: 54, 57, 64, 82, 4.

Trat, dne 20. junija: 48, 41, 76, 56, 36.

Dobrostanju človeštva služita apotekarja Thierry-balzan centifolij-mazilo, o katerih izbrano pričajo stotera zahvalna pisma. Ta dva nesrešljiva, svetovnoznana sredstva, ki se nikoli niso polnili, donosila skoraj vedno pomoč. Imetje ta sredstva ne določa, ter hranite se ednaki ponaredbi, ki so kaznive in nečestitost. Thierry-balzan 12 malih ali 6 dvojnih steklenic Centifolij-mazilo 2 dozi K 360 se prave dobite v apoteki pri varulu A. Thierry v Pregradi pri Rogatec.

Razočarani so vsi o lahki in štedljivi rabi splošno hujnega tekočega „Girine-Olwachswiche“ za parket in linolej, s 4-kratna raba na leto potreba; drugače se le izbriše in la brez napake ter se dajo umiti.

Ena res splošno priljubljena lekarna je firma P. Juriš Pakracu. Opozarjamo na njene inzerate in jo najtopleje priporočamo.

Prepozno oridite v delu kakor k rendez-vous, ako nimate dobro ideje ure. Marsikatero sitnost bi si prihranili, ko bi vedeli, koliko je ura bila. In tako lahko pridete do dobre ure! Pšiš! poštno karto na firmo: „Avstrijska eksportna družba za Dunaj-Westbahn“ ter si naročite za K 8 — krasno sliko Gloria ure za gospode (glej inzerat!) za katero se 3 leta plaša garancija.

Promet razpošiljalne trgovine zahteva aparat, o katerem velikosti nima navadni človek niti pojma. Pomislite je na tisoče in tisoče komadov blaga, ki morajo biti naloženi, da s kupcem pravočasno ugodu. Marsikatero blago ima zopet na vrste po velikosti, barvi in muštru. Vsak posamezni komad vrste blaga mora biti posebej numeriran, registriran, pri posredniku in izbrisan iz skladišnih o registrov. Numeriranje pa v milijone in tako se lahko predstavljamo, koliko oseb in toliko delavskih moči je v tej zalogi potrebno. Razpošiljalna hiša Hans Konrad vslužuje zdaj 200 oseb; njih delu najdemo v letnikih 1907 in 1908. Hanns Konradovega kolektora, katerega dobijo vsi kupci te firme zastojni in poštine prosto.

Tvrda Karl Kocian tovarna za sušno, lodne in modno na iz pristne ovčje volne v Humpolcu prične ravnokar razpisati nove vzorce obšitnega sklada robe za gospode in gospo. Priporočamo, da se pri potrebi na to staro Humpoltsko fabrike kar je znana za solidna, o čemur se lahko vsakdo prepriča.

50000 ur gratis katalog dobi vsak čitatelj tega lista s svetovnoznane zaloge ur in zalega blaga Max Büchel, Dunaj Margaretenstrasse 27/27 čisto zastojni in poštine prosto. Na spondecna karta z natančnim naslovom zadostuje.

Isabela-vino	kron 32-
Terano rdeče vino	36-
Erbling belo	56-
50% prava slivovka	118-
30% pravi traber	105-

prodaja po 100 litrov

J. Kravagna v Ptuj

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Delavke Učenec

dobijo trajno in dobro plačano delo v fabriki užigalnega blaga (Zündwarenfabrik) Maria-Rast pri Mariboru. 389

Učenec

za vožno in podko no kovačnico se sprejme 14 do 15 let star, ki zna čitati in pisati. Učnega denarja ni. Vsi drugi pogoji ustne ali pisne po Fr. Kleinbrodt v Vojniku pri Celju. 453

Učenec.

zmožen nemščine in slovenščine, se sprejme v spece-rijski in manufakturni trgovini Adolf de Costa, Brežice na Savi. 454

Gostilna,

prodaja tabaka, brez konkurence in žganje, 4 orolov njuh na lepem prostoru, zidano, z opako krito, vse v najboljšem stanu, se zaradi družinskih razmer za 3.550 gld. prod. Kje? se izve pri Franzu Leževšek, čuvaj Hoče. Köt. c.)

Varstvena marka „Anker“

Liniment Caspici comp.

namdestilo za

anker-pain-expeller

je znano kot odpejajoče, izvrstno in bolečine odstranjajoče sredstvo pri prehladu itd. Dobi se v vseh apotekah po 80 h, 140 in K 2—. Pri nakupu tega priljubljenega domačega sredstva naj se pazi na originalne steklenice v skatli s našo varstveno znamko „Anker“, potem se dobi pristno to sredstvo.

Dr. Richter-jeva apoteka „zlati lev“

v Pragi, Elisabethstr. št. 5 nov. Razpošilja se vsak dan.

Malo posestvo

10 do 11 orolov veliko, obstoječe iz njiv in travnikov, zidana hiša, gospodarsko poslopje skoraj novo, lepi vrtni hlevi, pri hiši 3 lepi vrtni za zelenjavo, veliko drobišče, posebno primerno za gostilničarja ali za gospodarstvo z mlekom. Več izveš pri posestniku g. Regula v Celju, Ringstr. 4. 478